

Anonimizált változat

A Bíróság nyilvántartásába	
bejegyezve a	<u>-1254179-</u> szám alatt
Luxembourg, 2023 -04- 19	A hivatalvezető névében
Fax/E-mail: _____	<i>Illéssy István</i>
Benyújtva: <u>2023.04.18.</u>	Illéssy István tanácsos

- 1254179 -

C-247/23 - 1

C-247/23. sz. ügy [Deldits]¹

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2023. április 18.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Fővárosi Törvényszék (Magyarország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. március 29.

Felperes:

VP

Alperes:

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság

Fővárosi Törvényszék

[OMISSIS]

A felperes: VP ([OMISSIS] Budapest [OMISSIS])

[OMISSIS]

Az alperes: Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság
([OMISSIS] Budapest [OMISSIS])

A per tárgya: menekültügyi nyilvántartás vezetésével kapcsolatos
közigazgatási jogvita

¹ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

V É G Z É S

A bíróság az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezi az Európai Parlament és a Tanács 2016/679 rendelete (a továbbiakban: GDPR) 16. cikkének értelmezésére irányulóan.

A bíróság a következő kérdéseket teszi fel az Európai Unió Bíróságának:

1. A GDPR 16. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a tagállami jog szerint nyilvántartásokat kezelő hatóság az érintetti joggyakorlásra tekintettel köteles helyesbíteni a hatóság által nyilvántartott, az érintett személy nemére vonatkozó személyes adatot, amennyiben az a nyilvántartásban történt rögzítés óta megváltozott, ezáltal nem felel meg a GDPR 5. cikk (1) bekezdés d) pontjában lefektetett pontosság elvének?
2. Az 1. kérdésre adott igen válasz esetén úgy kell-e értelmezni a GDPR 16. cikkét, hogy a nemére vonatkozó adat helyesbítését kérelmező személytől elvárja, hogy helyesbítés iránti igényét bizonyítékokkal támassza alá?
3. A 2. kérdésre adott igen válasz esetén úgy kell-e értelmezni a GDPR 16. cikkét, hogy a kérelmezőnek igazolnia kell, hogy átesett nemátalakító műtéten?

[OMISSIS]

[OMISSIS] [nemzeti eljárásjogi elemek]

I n d o k o l á s

[1] A menekültügyi nyilvántartás vezetésével kapcsolatos ügyben eljáró közigazgatási bíróság az EUMSZ 267. cikke alapján az alapügy elbírálásához szükséges uniós jogi rendelkezés értelmezését kéri az Európai Unió Bíróságtól (a továbbiakban: Bíróság).

A jogvita tárgya és a releváns tények

[2] A felperes iráni állampolgár, akit Magyarországon 2014-ben menekültként ismertek el. Ezen eljárásban menekülése okaként transzszexualitására hivatkozott, az általa csatolt pszichiátriai és nőgyógyászati szakorvosi igazolások a nőként született felperes transz nemi identitástudatát alátámasztották. Az elismerést követően a menekültügyi nyilvántartásba a felperes nemeként nő került bejegyzésre.

[3] A bíróság megjegyzi, hogy a menekültként elismert személyek természetes személyazonosító adatainak (így a nemüknek) a nyilvántartására a menekültügyi nyilvántartás szolgál, a menekültügyi hatóság az elismerés esetleges megszűnésétől számított 25 évig kezeli ezeket az adatokat.

[4] A felperes 2022-ben a GDPR 16. cikkére hivatkozással arra irányuló kérelmet terjesztett elő az alperesnél, hogy a menekültügyi nyilvántartásban a nemét férfira javítsák, és utónevét változtassák meg. Az eljárás során csatolta a már korábban benyújtott szakorvosi igazolásokat. Az alperes 2022. október 11. napján kelt [OMISSIS] határozatával a kérelmet elutasította. Indokolása szerint a felperes nemváltoztató műtét elvégzését nem igazolta, a csatolt iratok kizárólag a transzszexualizmus fennálltát támasztják alá, a nem megváltozásának tényét nem.

[5] A felperes keresetében a fenti határozat megsemmisítését kéri a bíróságtól. Arra hivatkozik, hogy a transzszexualizmus fogalmilag a nem megváltozását jelenti, a csatolt egészségügyi dokumentáció alátámasztja a nemváltását. Az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) gyakorlatára, különösen az A. P., Garçon és Nicot kontra Franciaország (79885/12, 52471/13, 52596/13) és az S. V. kontra Olaszország (55216/08) ügyekben hozott ítéletekre hivatkozik a nemátalakító műtét szükségtelensége mellett érvelve. Hangsúlyozza, hogy magát férfiként azonosítja, az orvosi vélemények szerint maszkulin a megjelenése, diagnózisként feltüntetésre került bennük a transzszexualizmus BNO kódja (F6400).

[6] Az alperes a kereset elutasítását kéri, mert álláspontja szerint a felperes nem nyújtott be olyan közokiratot vagy egészségügyi dokumentumot, ami igazolta volna nemének megváltozását.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indoka, a felek érvei

[7] A bíróság úgy ítélte meg, hogy ítélete meghozatalához szükséges a GDPR 16. cikkének értelmezése.

[8] A felperes szerint lehetőséget kell adni a „helyesbítésre”. Az eljárás során nem lehet túlzott, jellemzően nemi megerősítő egészségügyi beavatkozások igazolását elvárni a GDPR 16. cikke szerinti kérelmet előterjesztőktől. Egy ilyen elvárás inkonzisztens lenne az EJEB joggyakorlatával, valamint sértené az Európai Unió Alapjogi Chartájának 1. cikkét (emberi méltósághoz való jog), 3. cikkét (testi és szellemi sérthetlenséghez való jog) és 7. cikkét (magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog), illetve nem teljesítené az Alapjogi Charta 52. cikk (3) bekezdésében foglalt ekvivalencia elvét az alapjogok védelme terén. Hangsúlyozta, hogy több tagállam (Svédország, Dánia, Málta, Írország, Belgium, Görögország és Portugália) a nem jogi elismerését a transznemű személy nyilatkozatára alapozza.

[9] Az alperes szerint a felperes nem tett eleget maradéktalanul a hiánypótlási felhívásnak, mivel nem nyújtott be olyan közokiratot vagy egészségügyi dokumentumot, ami igazolta volna a nemének a megváltozását.

A releváns jogszabályi rendelkezések

[10] A GDPR 16. cikke:

„Az érintett jogosult arra, hogy kérésére az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül helyesbítse a rá vonatkozó pontatlan személyes adatokat. Figyelembe véve az adatkezelés célját, az érintett jogosult arra, hogy kérje a hiányos személyes adatok – egyebek mellett kiegészítő nyilatkozat útján történő – kiegészítését.”

[11] A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (Met.) 81. §-a:

„A menekültügyi hatóság a menekült, az oltalmazott, a befogadott, a menedékes, valamint az elismerését kérő és a dublini eljárás hatálya alatt álló (a továbbiakban együtt: e törvény hatálya alá tartozó személy) személyes adatait, a tartózkodásukkal és az őket megillető ellátással és támogatással összefüggő adatokat, továbbá az azokban bekövetkezett változásokat

- a) a menekült, az oltalmazott, a menedékes, illetve a befogadott jogállás fennállásának megállapítása és az ahhoz fűződő jogosultságok biztosítása,
- b) az e törvényben és jogszabályban meghatározott ellátásra és támogatásra való jogosultság megállapítása,
- c) személyazonosítás,
- d) a párhuzamos eljárások megakadályozása, valamint
- e) a kérelem többszöri benyújtásának megállapítása céljából a menekültügyi nyilvántartásban kezeli.”

[12] A Met. 82. § f) pontja:

„E fejezet alkalmazásában természetes személyazonosító adatok az e törvény hatálya alá tartozó személy következő adatai:

[...]

- f) neme;”

[13] A Met. 83. § (1) bekezdés a) pontja:

„A menekültügyi nyilvántartás az e törvény hatálya alá tartozó személy következő adatait tartalmazza:

- a) természetes személyazonosító adatait;”

[14] A Met. 83/A. § (5) bekezdése:

„A menekültügyi hatóság hivatalból köteles a jogszabálysértő bejegyzést törölni, a hibás bejegyzést javítani vagy az elmulasztott bejegyzést pótolni az általa vezetett hatósági nyilvántartásban.”

A kérdés felmerülésének alapját képező okok ismertetése

[15] A fentiekre tekintettel előzetes döntéshozatali eljárás szükséges annak tisztázása érdekében, hogy GDPR 16. cikkében rögzített helyesbítéshez való jog pontosan milyen feltételek mellett illeti meg az érintettet a nemével kapcsolatban nyilvántartott adat vonatkozásában.

[16] A Bíróság részére feltett kérdések azért relevánsak, mert bár az irányadó magyar jogszabály, a Met. általánosságban tartalmaz rendelkezést a nyilvántartott adatokban bekövetkezett változások kezeléséről, és a hibás bejegyzés javításáról, azonban a konkrét ügyben felmerült, a nem- és az azzal összefüggő névváltoztatással kapcsolatos eljárást, annak feltételeit nem szabályozza. Az Alkotmánybíróság 6/2018. (VI. 27.) AB határozatában megállapította, hogy a Magyarország Alaptörvényének II. cikkét (emberi méltóság sérthetlensége) és XV. cikk (2) bekezdését (megkülönböztetés tilalma) sértő mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzet áll fenn annak következtében, hogy a jogalkotó nem szabályozta a jogszerűen letelepedett nem magyar állampolgárok nem- és névváltoztatási eljárását, miközben ez a lehetőség a magyar állampolgárok számára igénybevehető. Az Alkotmánybíróság felhívta az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2018. december 31. napjáig tegyen eleget. Az EJEB 2020. július 16. napján kelt, Rana kontra Magyarország (40888/17) ügyben hozott ítéletében szintén megállapította az Emberi Jogok Európai Egyezménye 8. cikkének megsértését amiatt, hogy Magyarország egy elismert menekültnek nem biztosított hozzáférést a nemi hovatartozás törvényes elismerési eljárásához. A fenti bírósági döntések ellenére a magyar jogszabályok a mai napig nem tartalmazzák az eljárások lefolytatásához szükséges rendelkezéseket.

[17] A bíróság rámutat továbbá, hogy a fenti AB határozat meghozatala óta a magyar állampolgárok esetén is megszűnt a nemváltozás jogi elismerésének lehetősége, ennél fogva a bíróságnak arra sincs lehetősége, hogy a magyar állampolgárokra vonatkozó rendelkezések alkalmazásával, analógia útján töltsen ki a joghézagot. Maga a felperes is észlelte a magyar jogszabályok hiányosságát, ezért alapozta kérelmét közvetlenül a GDPR 16. cikkére.

[18] A fentiekre figyelemmel az alapügy elbírálásához szükség van annak tisztázására, hogy a GDPR 16. cikke, mint közvetlenül alkalmazandó uniós jogszabály alapján az alperest terheli-e kötelezettség a nyilvántartásában szereplő, nemre vonatkozó adat helyesbítésére, és ha igen, milyen bizonyíték bemutatására kötelezhető ennek alapjaként a helyesbítést kérő.

[OMISSIS]

[OMISSIS] [nemzeti eljárásjogi elemek]

Budapest, 2023. március 29.

[OMISSIS]

[OMISSIS] [aláírások]